

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2022. június 27.
(OR. en)

10719/22

ESE 1

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2022. június 7.
Címzett:	a Tanács Főtitkársága
Biz. dok. sz.:	COM(2022) 258 final
Tárgy:	A BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK Tizennyolcadik jelentés a 2021. január 1-jétől 2021. december 31-ig tartó időszakra vonatkozóan a 2004. április 29-i 866/2004/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról és az alkalmazásából eredő helyzetről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2022) 258 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2022) 258 final

Brüsszel, 2022.6.7.
COM(2022) 258 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK

Tizennyolcadik jelentés a 2021. január 1-jétől 2021. december 31-ig tartó időszakra vonatkozóan a 2004. április 29-i 866/2004/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról és az alkalmazásából eredő helyzetről

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK

Tizennyolcadik jelentés a 2021. január 1-jétől 2021. december 31-ig tartó időszakra vonatkozóan a 2004. április 29-i 866/2004/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról és az alkalmazásából eredő helyzetről

A csatlakozási okmány 10. jegyzőkönyvének 2. cikke szerinti rendszerről szóló 866/2004/EK tanácsi rendelet¹ (a továbbiakban: a zöld vonalról szóló rendelet) 2004. május 1-jén hatályba lépett. A rendelet meghatározza azokat a feltételeket, amelyek mellett az uniós jog rendelkezéseit alkalmazni kell a személyek, áruk és szolgáltatások azon határvonalon keresztül történő mozgására, amely a Ciprusi Köztársaság területén a Ciprusi Köztársaság kormányának tényleges ellenőrzésén kívül eső területek és az annak tényleges ellenőrzése alatt álló területek között húzódik. E szabályok érvényesülésének biztosítása érdekében azok alkalmazási körét kiterjesztették az említett területek és az Egyesült Királyság keleti támaszponti felségterülete (a továbbiakban: keleti támaszponti felségterület) között húzódó határvonalra².

Ez a jelentés a 2021. január 1. és 2021. december 31. közötti időszakot fedi le.

A jelentéstételi időszak alatt Ciprusra továbbra is kihatott a Covid19-világjárvány.

A Bizottság 2021-ben a rendelet végrehajtásával kapcsolatban folyamatosan építő jellegű párbeszédet folytatott a Ciprusi Köztársaság illetékes hatóságaival, a támaszponti felségterület polgári adminisztrációjával, valamint a Ciprusi Török Kereskedelmi Kamarával.

1. SZEMÉLYEK ÁTKELÉSE

1.1. Az engedélyezett átkelőhelyeken való átkelés

A rendelet jogi keretet biztosít a zöld vonalat (a továbbiakban: a határvonal) az engedélyezett átkelőhelyeken átlépő ciprusi állampolgárok, más uniós polgárok és harmadik országbeli állampolgárok átkeléséhez. 2021-ben az azt megelőző évhez képest az átkelő ciprusi görögök és ciprusi törökök száma egyaránt nőtt.

A Ciprusi Köztársaság rendőrségének (a továbbiakban: CYPOL) adatai szerint a jelentéstételi időszakban 695 702 (az előző évben 397 717) ciprusi görög személy és 233 950 (az előző évben 176 769) ciprusi görög jármű lépett át a Ciprusi Köztársaság tényleges ellenőrzésén kívül eső területekről. Ugyanebben az időszakban 513 291 (az előző évben 382 370) ciprusi török személy és 423 846 (az előző évben 225 735) ciprusi török jármű lépett át a Ciprusi Köztársaság tényleges ellenőrzésén kívül eső területekről a kormány ellenőrzése alatt álló területekre³.

¹ HL L 161., 2004.4.30., 128. o. A legutóbb a 2013. július 15-i 685/2013/EU tanácsi rendelettel (HL L 196., 2013.7.19., 1. o.) módosított rendelet.

² Lásd a zöld vonalról szóló rendelet (3) preambulumbekzdését.

³ A Ciprusi Köztársaság hatóságai nem tartják nyilván a ciprusi görögök visszatérését a kormány ellenőrzése alatt álló területekre, illetve a ciprusi törökök visszatérését Ciprus északi részére.

A határvonalat átlépő nem ciprusi uniós polgárok és harmadik országbeli állampolgárok száma is nőtt. A jelentéstételi időszak alatt nem ciprusi uniós polgárok és harmadik országbeli állampolgárok 371 910 (az előző évben 106 624) alkalommal lépték át a vonalat mindkét irányban.

A CYPOL itt idézett számadatai nem tartalmazzak adatokat a Ciprus északi részéről az Egyesült Királyság keleti támaszponti felségterületének fennhatósága alatt álló Pergamos és Strovilia átkelőhelyeken átkelő személyekre és járművekre vonatkozóan. A keleti támaszponti felségterület jelentése szerint ezeken az átkelőhelyeken 200 625 (az előző évben 90 955) ciprusi görög személy és 119 527 (az előző évben 53 604) ciprusi görög jármű kelt át Ciprus északi részére. Ugyanakkor 300 643 (az előző évben 236 346) ciprusi török személy és 197 106 (az előző évben 155 955) ciprusi török jármű kelt át ellenkező irányban. Ezenkívül mindkét irányban 228 950 nem ciprusi uniós polgár és harmadik országbeli állampolgár lépte át a határvonalat.

2021-ben az átkelőhelyeken dolgozó CYPOL-állomány létszáma – a 2020. évi 76 főt számláló létszámhoz viszonyítva – 89 főt tett ki.

A ciprusi török közösség 2021-ben gyűjtött adatai szerint kormány által ellenőrzött területekről Ciprus északi részére átkelő ciprusi görög személyek száma 1 013 778-ra nőtt (az előző évi 495 448-ról), a ciprusi görög járművek száma pedig 581 836-ra emelkedett (az előző évi 278 338-ról). A ciprusi török közösség adatai szerint az ellenkező irányba átkelő ciprusi török személyek száma 893 014-re nőtt (az előző évi 685 671-ről), a ciprusi török járművek száma pedig 479 474-re emelkedett (az előző évi 361 363-ról). A rendelkezésre bocsátott statisztikai adatok szerint 532 243 (az előző évben 335 934) nem ciprusi uniós polgár és harmadik országbeli állampolgár lépett át a kormány ellenőrzése alatt álló területekről Ciprus északi részére.

A vélekedések szerint az átlépések számában tapasztalható emelkedés egyrészt a világjárvány első éve után a szokványosabb hétköznapihoz való fokozatos visszatérést, valamint az összes átkelőhely az év során történő újrainyitását tükrözi. A jelentések ezenkívül arról is tanúskodnak, hogy az euró török lírához viszonyított kedvező árfolyama arra ösztönözte a ciprusi görögöket, hogy személyes vásárlásra céljából keressék fel a Ciprusi Köztársaság kormányának tényleges ellenőrzésén kívül eső területeket. Másrészt arról érkeztek beszámolók, hogy az átkelőhelyeken a Covid19-státuszra vonatkozó dokumentumok benyújtására vonatkozó folytonos kötelezettség sok személyt visszatartott a zöld vonal átlépésétől.

A jelentéstételi időszak kezdetén néhány átkelőhely működése még ideiglenes felfüggesztés alatt állt. A Ledra Street átkelőhely működését a Ciprusi Köztársaság Minisztertanácsának 2020. február 29-i határozata értelmében ideiglenesen felfüggesztették. A Lefka-Apliki, Deryneia és Kato Pyrgos-Karavostasi átkelőhelyek működését a ciprusi törökök függesztették fel ideiglenesen. A két ciprusi vezető az Egyesült Nemzetek Szervezetén keresztül kiadott 2021. június 2-i nyilatkozata értelmében 2021. június 4-től minden fennmaradó átkelőhelyet újra megnyitottak.

A folytatódó Covid19-világjárvány tükrében a jelentéstételi időszakban a zöld vonalat átlépő személyek ellenőrzés céljából kötelesek voltak az egészségi állapotukra vonatkozó olyan konkrét dokumentumokat bemutatni, mint például az oltási igazolványok vagy a Covid19-tesztek eredményei. Ezek a követelmények a világjárvány alakulásának fényében változtak az év során. A két közösség részvételével működő egészségügyi technikai bizottság számos nyilatkozatot adott ki e követelmények összehangolása céljából, amelyeket a Ciprusi Köztársaság és a ciprusi török közösség is figyelembe vett az átkelőhelyekre vonatkozó intézkedések elfogadása során az egyoldalú fellépések elkerülése érdekében.

A jelentések szerint az átkelőhelyeken hosszú sorokban várakoztak. Ez a hosszú várakozási idő annak volt betudható, hogy a személyazonosító okmányok mellett a Covid19-dokumentumok ellenőrzésére is szükség volt.

A Ciprusi Köztársaság hatóságai nem engedélyezik az uniós polgárokat szállító ciprusi török autóbuszok belépését a kormány ellenőrzése alatt álló területekre, mivel nem rendelkeznek a Ciprusi Köztársaság hatóságai által kibocsátott, az uniós vívmányoknak teljes mértékben megfelelő dokumentumokkal.

Az ENSZ ciprusi békefenntartó erői (a továbbiakban: UNFICYP) továbbra is elősegítették mindkét közösség vallásgyakorlását.

1.2. A zöld vonalon keresztül zajló irreguláris migráció és a menekültügy

A CYPOL 2021. évre vonatkozó adatai szerint a Ciprusi Köztársaság kormányának tényleges ellenőrzésén kívül eső területekről a kormány ellenőrzése alatt álló területekre a vonalon keresztül átkelő irreguláris migránsok száma nőtt. 2021-ben ebben az irányban 9 812 irreguláris migráns lépte át a vonalat; ugyanezek az adatok 2020-ban, 2019-ben és 2018-ban 4 857, 7 409 és 4 451 főről tettek jelentést. Az irreguláris migránsok főként Szíriából (2 274 fő), Nigériából (1 445 fő), a Kongói Demokratikus Köztársaságból (1 202 fő), Pakisztánból (838 fő) és Kamerunból (765 fő) érkeztek. Az irreguláris migráció továbbra is komoly aggodalomra ad okot a Ciprusi Köztársaság hatóságai számára.

A 9 812 irreguláris migráns 87 %-a (az előző évben: 81,5 %-a) kért nemzetközi védelmet a Ciprusi Köztársaságban. A legnagyobb számban Szíriából érkeztek kérelmezők (1 902).

A CYPOL a korábbi évekkkel megegyező kritériumok – elsősorban az érintett migránsok úti okmányaiban szereplő információk és nyilatkozataik – alapján tudta azonosítani a személyeket. E vizsgálat szerint a kormány által ellenőrzött területeken a vonal irreguláris átlépését követően feltartóztatott migránsok majd mindegyike korábban Törökországból érkezett Ciprus északi részére.

A ciprusi török közösség arról tájékoztatott, hogy folytatódtak Ciprus északi részén az irreguláris migráció megakadályozása érdekében tett erőfeszítések. 2021-ben 3 508 személyt⁴

⁴ Állampolgárok országonként: Törökország: 635; Nigéria: 488.; Szomália: 413.; Kongó: 226.; Pakisztán: 171; más: 1 575.

akadályozták meg abban, hogy belépjenek Ciprus a kormány ellenőrzésén kívül eső területeire, és 1 325 Ciprus északi részén feltartóztatott személyt⁵ toloncoltak ki.

A két közösség képviselői találkozáson vettek részt a bűnözéssel és bűnügyekkel foglalkozó, mindkét közösséget magában foglaló és az ENSZ égisze alatt működő szakmai bizottság keretében. E bizottság kiterjesztéseképpen a két közösség továbbra is alkalmazta a „közös kommunikációs irodát”, amely fórumot biztosít a büntetőügyekben folytatott információcseréhez.

A CYPOL a Ciprusi Köztársaság egyéb releváns kormányhivatalaival és a keleti támaszponti felségterület polgári adminisztrációjával folytatott együttműködést nagyon jónak nevezte.

A keleti támaszponti felségterület

A jelentéstételi időszak során a keleti támaszponti felségterület hatóságai továbbra is a Ciprusi Köztársaság által az átkelőhelyekre vonatkozóan bevezetett egészségügyi követelményeket vették alapul.

Megnövekedett a Ciprus a kormány ellenőrzésén kívül eső területeiről a keleti támaszponti felségterületen keresztül érkező irreguláris migráció. 2021-ben 165 migránst tartóztattak fel, miután azok szabálytalanul keltek át a vonalon⁶. 2 488 személynek nem engedélyezték az átlépést, ezek túlnyomó többsége (559 fő) orosz állampolgár volt. A keleti támaszponti felségterület hatóságai az Egyesült Királyság Európai Unióból történő kilépéséről szóló megállapodáshoz csatolt, az Egyesült Királyság ciprusi felségterületeiről szóló jegyzőkönyv vonatkozó rendelkezéseivel összhangban megtagadták, hogy a Ciprus északi részén keresztül érkező külföldi állampolgárok átlépjék a zöld vonalat⁷. Ezeket a személyeket a keleti támaszponti felségterületen kívül eső átkelőhelyekhez irányították, ahol ellenőrizték, hogy megfelelnek-e a Ciprusi Köztársaság beutazási feltételeinek.

A keleti támaszponti felségterület tisztviselői továbbra is kiválóan értékelték a Ciprusi Köztársasággal folytatott együttműködésüket.

Az irreguláris migráció megelőzése érdekében az átkelőhelyek területén kívül a támaszponti felségterület rendőrsége kockázatalapú, hírszerzési információkra támaszkodó járőrözést végez. E tevékenységet a támaszponti felségterület vámhatósága és katonasága által folytatott járőrözés egészíti ki. A jelentéstételi időszak alatt drónokat állítottak üzembe be a zöld vonal

⁵ Állampolgárok országonként: Szíria: 610.; Törökország: 225; Nigéria: 130; Pakisztán: 70; Banglades: 43; más: 245.

⁶ A keleti támaszponti felségterületen feltartóztatott 165 irreguláris migránsból 154 nyújtott be menedékkérelmet; őket átadták a Ciprusi Köztársaság hatóságainak. Ezek hozzáadódnak a vonalat irreguláris módon átlépő személyek teljes számához, melynek nemzetiségenkénti bontását a melléklet VII. táblázata tartalmazza.

⁷ Harmadik országok állampolgárai (az egyesült királyság állampolgárainak kivételével) csak abban az esetben léphetik át a vonalat, ha védelmi vonatkozású tevékenységet folytatnak, vagy ilyen tevékenységet folytató személy családtagjai.

felügyelete érdekében, valamint két hőkamerás és két reflektorral felszerelt jármű beszerzésére és bevetésére is sor került.

A helyi lakosok és gazdálkodók által használt, Pergamos falujában, illetve annak közelében lévő négy „nem engedélyezett átkelőhelyet” különösen nehéz ellenőrizni. A korábbi jelentésekben említettekhez hasonlóan ezek a „nem engedélyezett átkelőhelyek” továbbra is aggodalomra adnak okot, és a problémára az Egyesült Királyság ciprusi felségterületeiről szóló jegyzőkönyv 7. cikke értelmében megfelelő megoldást kell találni. A jelentéstételi időszakban a felségterületek hatóságai szűrőpróbaszerű ellenőrzéseket végeztek az ezen átkelőhelyekhez kapcsolódó utakat használó személyeknél.

2. ÁRUK ÁTHALADÁSA

2.1. A kereskedelem értéke

A zöld vonalról szóló rendelet 4. cikke értelmében az árukat a kormány ellenőrzésén kívül eső területekről be lehet léptetni a kormány ellenőrzése alatt álló területekre, feltéve, hogy teljesülnek a 4. cikkben foglalt feltételek⁸, és az árukat a Ciprusi Török Kereskedelmi Kamara által kiállított okmány kíséri. Az 1480/2004/EK bizottsági rendelet⁹ 8. cikkének megfelelően a Ciprusi Török Kereskedelmi Kamara (a továbbiakban: CTKK) és a Ciprusi Köztársaság hatóságai havonta jelentést tettek azon áruk típusáról, mennyiségéről és értékéről, amelyekhez kísérőokmányokat állítottak ki.

A Ciprusi Török Kereskedelmi Kamara által nyújtott statisztikák szerint 6 836 060 EUR összértékű áruhoz állítottak ki kísérőokmányt (az előző évben ez az érték 4 974 335 EUR volt). Ezek alapján 2020-hoz képest 37 %-kal nőtt a kísérőokmánnyal ellátott áruk összértéke.

A Ciprusi Köztársaság által szolgáltatott statisztikák szerint a vonalon ténylegesen áthaladó, kísérőokmányokkal ellátott áruk teljes kereskedelmi értéke 31 %-kal, 6 151 022 EUR-ra nőtt (az előző évben 4 693 898 EUR volt).

Noha nem tartozik a zöld vonalról szóló rendelet hatálya alá, a kormány ellenőrzése alatt álló területekről Ciprus északi részére irányuló kereskedelem a Ciprusi Kereskedelmi és Iparkamara számadatai szerint 2021-ben mintegy 39 %-kal, a 2020 évi 694 281 EUR-ról 420 253 EUR-ra csökkent. A kormány ellenőrzése alatt álló területekről Ciprus északi részére irányuló kereskedelem az ellentétes irányú kereskedelem 6,8 %-át teszi ki (2020-ban ez az arány 14,8 % volt).

A ciprusi török közösség továbbra is olyan kereskedelmet alkalmazott, amely a zöld vonalról szóló rendeletben foglalt korlátozásokat tükrözi. A ciprusi török érdekelt felek ennek fő okaként a helyi vállalkozások védelmét nevezték meg. Ezen túlmenően áruk a kormány ellenőrzése alatt álló területekről Ciprus északi részének irányában csak akkor értékesíthetők,

⁸ A 4. cikk (1) bekezdése alapján az árukat teljes egészében a Ciprusi Köztársaság kormányának tényleges ellenőrzésén kívül eső területeken kell előállítani, vagy azokon az utolsó lényeges, gazdaságilag indokolt feldolgozást vagy megmunkálást valamely e célra felszerelt vállalkozásnál, a Ciprusi Köztársaság kormányának tényleges ellenőrzésén kívül eső területeken kell elvégezni.

⁹ A Bizottság 1480/2004/EK rendelete (2004. augusztus 10.) (HL L 272., 2004.8.20., 3. o.).

ha azokra „behozatali engedélyt” adtak ki. Ezt a típusú „kereskedelmet” azonban nem mindig alkalmazzák következetesen.

2.2. Árutípus

2021-ben a forgalmazott termékek jellege nagyrészt stabil maradt. A leggyakrabban forgalmazott termékekké az építőanyagok váltak, őket követték a műanyagok, a bútorok és a friss hal¹⁰.

Olyan új termékek jelentek meg, mint például az expandált polisztirolhab lemezek, az acél- és alumínium profilok, illetve rudak, valamint az acélajtók.

2.3. Szabálytalanságok

A Ciprusi Köztársaság két olyan konkrét szabálytalanságra hívta fel a Bizottság figyelmét, amelyek a jelentéstételi időszakban történtek.

Az első egy sárgarépa-szállítmányra vonatkozott, amelynek mintáit a Ciprusi Köztársaság általános állami laboratóriuma vizsgálta meg. A vizsgálatok során megállapították, hogy a linuron és a triadimenol növényvédőszer maradványai meghaladják a megengedett határértéket. A Bizottság tájékoztatta a Ciprusi Török Kereskedelmi Kamarát, amely felkérte a gyártót, hogy tegyen meg minden szükséges intézkedést a vonatkozó szabályoknak és egészségügyi biztonsági szabványoknak való teljes körű megfelelés biztosítása érdekében.

A második eset egy olajbogyó-szállítmányra vonatkozott, amelynek mintáit szintén a Ciprusi Köztársaság általános állami laboratóriuma vizsgálta meg. A vizsgálatok során megállapították, hogy a cipermetrin növényvédőszer maradványai meghaladják a megengedett határértéket. A Bizottság tájékoztatta a Ciprusi Török Kereskedelmi Kamarát.

2.4. Az áruk mozgására vonatkozó akadályok és nehézségek

A vonalon áthaladó kereskedelem akadályai továbbra is fennállnak, és a Bizottság, valamint a ciprusi török fuvarozók szerint ez is oka a kereskedelem jelenlegi korlátozottságának.

Amint azt korábbi jelentések is megemlítették¹¹, a ciprusi török haszongépjárművek a kormány ellenőrzése alatt álló területekre való átlépésének kérdése továbbra is megoldásra vár, és egyelőre a 7,5 tonnát meghaladó súlyú ciprusi török haszongépjárművek csak akkor léphetik át a határvonalat, ha rendelkeznek a Ciprusi Köztársaság által kibocsátott, az uniós vívmányoknak teljes mértékben megfelelő okmányokkal. A Ciprusi Köztársaság hatóságai arról tájékoztatták a Bizottságot, hogy rendelkezéseket léptettek életbe annak érdekében, hogy a ciprusi törökök számára megkönnyítsék a műszaki vizsgálati bizonyítványok és a hivatásos járművezetői engedélyek megszerzését. E probléma megoldása nagyban elősegítené a kereskedelem fellendítését, mivel megkönnyítené az áruszállítást. Ezenkívül erősítené a kapcsolatokat a ciprusi gazdasági szereplők között, ezzel jelentősen hozzájárulva a két

¹⁰ Melléklet, IV. táblázat.

¹¹ Lásd például a 866/2004/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról és az alkalmazásából eredő helyzetről szóló kilencedik, tizedik, tizenegyedik, tizenkettedik, tizenharmadik, tizennegyedik, tizenötödik, tizenhatodik és tizenhetedik éves jelentést.

közösség közötti bizalom erősítéséhez. A Bizottság továbbra is együtt fog működni a Ciprusi Köztársaság hatóságaival és a ciprusi török közösséggel annak érdekében, hogy megoldást találjon erre a kérdésre.

Ahogy az előző évek jelentései is megállapították, a Ciprusi Köztársaság hatóságai az egészségügyi hatóságok által a Ciprus északi részén alkalmazott előállítási folyamatra vonatkozóan felvetett aggályok miatt nem engednek át feldolgozott élelmiszereket és élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokat. A Bizottság megerősítette a Ciprusi Köztársaság felé azt, hogy a szóban forgó termékek az alkalmazandó jogi keretek értelmében átvihetők a zöld vonalon. Bár a zöld vonalról szóló rendelet alkalmazása szerint a Ciprusi Köztársaság hatóságai az átkelőhelyeken vehetnek mintát a termékekből további vizsgálat céljából, nem akadályozhatják meg minden feldolgozott élelmiszer áthaladását. A Bizottság sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a jelentéstételi időszakban nem történt előrelépés e kérdés megoldása terén. A Bizottságot továbbra is aggodalommal tölti el a feldolgozott élelmiszerek kérdése, és a kérdést illetően további lépéseket tesz a Ciprusi Köztársaság hatóságainál.

Az előző évekhez hasonlóan a ciprusi török kereskedők továbbra is arról számoltak be, hogy amikor termékeiket a kormány ellenőrzése alatt álló területek üzleteinek polcaira szeretnék eljuttatni, illetve ha e területeken áruikat és szolgáltatásaikat kívánják kereskedők, a kereskedelmet akadályozó nehézségekkel szembesülnek. A kereskedők továbbra is arról számolnak be, hogy a ciprusi görög fogyasztók részéről nincs kereslet a ciprusi török termékek iránt. Ezenfelül megemlítették, hogy mindkét közösség kereskedői számos adminisztratív problémával szembesülnek, amikor a másik közösséggel szeretnének üzleti kapcsolatba lépni; a zöld vonalon keresztül kereskedő ciprusi törökök például nehezen nyitnak számlát a kormány ellenőrzése alatt álló területeken található bankokban.

2.5. Árucsempészet

Az árucsempészet továbbra is elterjedt jelenség, ami a határvonalon keresztül történő irreguláris átkelések ellenőrzésének nehézségét tükrözi.

2021 folyamán a Ciprusi Köztársaság 1 518 alkalommal foglalt le csempészárut (az előző évben ez 494 alkalommal történt meg), ami 207 %-os növekedést jelent. Nőtt a mezőgazdasági termékek, valamint az állati eredetű és tejtermékek csempészete. A Ciprusi Köztársaság által a zöld vonalnál lefoglalt cigaretta és kézisodrásra szánt cigarettadohány mennyisége jelentősen nőtt: 246 460 cigaretta és 165 160 g kézisodrásra szánt cigarettadohány (az előző évben 78 620 cigaretta és 103 135 g dohány) került lefoglalásra. Ezenkívül 55 470 elektromoscigaretta-patront és 79 025 g vízpipadohányt is lefoglaltak. A többi lefoglalt termék között szerepelt még az alkohol, a személygépkocsik, az üzemanyag, a szellemi tulajdonjogokat sértő áruk, a gyógyszerek és a növényvédő szerek. A kerületi bíróságnál négy esetben folytattak büntetőeljárást árucsempészet miatt. Rendszerint adminisztratív bírságot és elkobzást alkalmaztak a kis mennyiségű cigarettacsempészet eseteiben.

A keleti támaszponti felségterület hatóságainak adatai szerint 2021-ben a keleti támaszponti felségterületen történt lefoglalások száma is jelentősen növekedett; 516 lefoglalásra került sor, míg ez a szám 2020-ban 138 volt.

Az ütközőzónában található Pyla falu ciprusi török lakosságának hagyományos ellátása vonatkozásában (a zöld vonalról szóló rendelet 4. cikkének (10) bekezdése), az építőanyag, hal, cigaretta stb. mennyiségét a keleti támaszponti terület igazgatási szervei ellenőrizték és tartották nyilván.

2.6. A kereskedelem elősegítése

A Bizottság továbbra is igyekezett megtalálni a módját a vonalon keresztül folytatott kereskedelem elősegítésének.

A jelentéstételi időszakban a Bizottság párbeszédet folytatott a Ciprusi Köztársaság hatóságaival. A Bizottság ezenkívül tárgyalásokat folytatott a Ciprusi Török Kereskedelmi Kamarával is a Halloumi/Hellim sajtot érintően.

2021. április 12-én a Bizottság két, a Halloumi/Hellim sajtot érintő átmeneti megoldásra vonatkozó közös megegyezés érvénybe léptetésére irányuló intézkedést fogadott el, amely megegyezés Ciprus újraegyesítéséig hajtandó végre, és amely Jean-Claude Juncker elnök 2015. július 16-i ciprusi látogatása során, az ő irányításával jött létre. Ezek az intézkedések a következők: a Bizottság (EU) 2021/591 végrehajtási rendelete egy elnevezésnek az oltalom alatt álló eredetmegjelölések és földrajzi jelzések nyilvántartásába való bejegyzéséről („Χαλλούμι” [Halloumi]/„Hellim” [OEM]); valamint a Bizottság (EU) 2021/586 végrehajtási határozata az egyes állati termékek Ciprus szigetén történő mozgására vonatkozó tilalmaknak a 866/2004/EK tanácsi rendelet szerinti megszüntetéséről és azon termékek mozgására vonatkozó feltételeknek a megállapításáról szóló 2007/330/EK határozatnak a „Χαλλούμι” (Halloumi)/„Hellim” (OEM) sajt vonatkozásában történő módosításáról.

Egyes ciprusi török frisshalbeszállítók továbbra is arról számoltak be, hogy nehézségekbe ütköztek az Agios Dhometios átkelőhelyen a friss hal állategészségügyi vizsgálatára megállapított határidők betartása terén.

A Bizottság arra buzdítja a gazdasági szereplőket, hogy használják ki az üzleti lehetőségeket, és üdvözli a Ciprusi Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a Ciprusi Török Kereskedelmi Kamara erőfeszítéseit.

A Bizottság a zöld vonalról szóló rendeletben meghatározott megbízatásnak megfelelően 2021-ben a TAIEX-eszközön keresztül folytatta az uniós tagállami szakértők mobilizálását a zöld vonalon keresztüli kereskedelem támogatása érdekében. A TAIEX-szakértőket bevonták a burgonya és a citrusfélék rendszeres növényegészségügyi vizsgálataiba, az elemzendő mézminták levételébe és egy naprakész jegyzék összeállításába azokról a hajókról, amelyeknek fogásai alkalmasak a zöld vonalon keresztül bonyolított kereskedelemre.

2.7. A Ciprusi Köztársaság kormányának tényleges ellenőrzésén kívül eső területeken való áthaladást követően a tényleges ellenőrzés alatt álló területekre visszavitt uniós áruk

A Ciprusi Köztársaság hatóságainak jelentése szerint 1 741 árucikket vittek vissza a kormány által ellenőrzött területekre azt követően, hogy azok áthaladtak a kormány ellenőrzésén kívül eső területeken.

3. KÖVETKEZTETÉSEK

2021-ben a zöld vonal valamennyi átkelőhelye újra megnyílt, ugyanakkor a vonalat átlépő személyeknek különböző, a Covid19-cel kapcsolatos dokumentumokat, például oltási igazolványokat vagy teszteredményeket kellett bemutatniuk. Figyelemreméltó növekedés volt tapasztalható a személyek átlépésének száma terén, habár a mutató a világjárvány előtti szintet nem érte el.

A vonalat szabálytalanul átlépő személyek száma jelentősen nőtt, és 2021-ben új rekordot ért el. Az irreguláris migráció továbbra is komoly aggodalomra ad okot a Ciprusi Köztársaság számára.

2021-ben a vonalon keresztül folytatott kereskedelem értéke 31 %-kal, 4 693 898 EUR-ról 6 151 022 EUR-ra emelkedett. Azon áruk összértéke, amelyekhez kísérőokmányokat állítottak ki 37 %-kal, 4 974 335 EUR-ról 6 836 060 EUR-ra nőtt. A leggyakrabban forgalmazott termékek az építőanyagok váltak, őket követték a műanyagok, a bútorok és a friss hal.

A Ciprusi Kereskedelmi és Iparkamara és a Ciprusi Török Kereskedelmi Kamara folytatta együttműködését, hogy mindkét közösség számára gazdasági előnyöket teremtsenek.

Bizonyos kereskedelmi akadályok fennmaradtak. A Ciprusi Köztársaság továbbra sem engedélyezi a 7,5 tonnánál nehezebb ciprusi török haszongépjárművek átlépését. Ezen túlmenően a Ciprusi Köztársaság az egészségügyi hatóságok által a Ciprus északi részén alkalmazott gyártási folyamattal kapcsolatban felvetett aggályok miatt nem enged át feldolgozott élelmiszereket és élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokat. A Bizottság megerősítette a Ciprusi Köztársaság felé azt, hogy a szóban forgó termékek az alkalmazandó jogi keretek értelmében átvihetők a zöld vonalon. A Bizottság sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a jelentéstételi időszakban nem történt előrelépés e kérdések megoldása terén. A Bizottságot továbbra is aggodalommal tölti el, hogy a zöld vonalról szóló rendeletet a feldolgozott élelmiszerek tekintetében megfelelően hajtják-e végre, és továbbra is együtt fog működni a Ciprusi Köztársaság hatóságaival e problémák rendezése érdekében.

Összességében – miközben a zöld vonalról szóló rendelet továbbra is megvalósítható keretet biztosít a Ciprusi Köztársaság kormányának ellenőrzése alatt álló területek vonatkozásában a személyek és áruk be- és kilépésének lehetővé tételéhez – a Bizottság továbbra is aggályosnak találja a kereskedelem általánosan alacsony szintjét. A Bizottság úgy véli, hogy az e jelentésben említett kereskedelmi akadályok kiküszöbölése növelheti a zöld vonalon átívelő kereskedelmet. A Bizottság reméli, hogy a két kamarának a két üzleti közösség közötti kapcsolatok megerősítését célzó munkája szorosabb gazdasági kötelékek kialakulásához vezet.

A fentiek fényében a Bizottság a 866/2004/EK tanácsi rendelet hatékony végrehajtása érdekében továbbra is számít a Ciprusi Köztársasággal és a támaszponti felségterülettel folytatott jó együttműködésre. A rendelet végrehajtását a jövőben is figyelemmel kíséri.